

RHWYDWAITH IECHYD CYHOEDDUS CYMRU

E-FWLETIN

RHAGFYR 2023

EDRYCH YN ÔL AR 2023

Croeso

Croeso i rifyn Rhagfyr yr e-fwletin, lle byddwn yn edrych yn ôl dros 2023 ac yn arddangos rhai o uchafbwyntiau'r flwyddyn.

Fel y gwelwch, bu'n flwyddyn brysur arall i Rwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru ac mae llawer ar y gweill gennym ar gyfer 2024. Os hoffech gymryd rhan mewn unrhyw beth rydym ni'n ei wneud, cysylltwch â ni.

Diolch i bawb sydd wedi cyfrannu dros y flwyddyn ddiwethaf a dymunwn Nadolig Llawen a Blwyddyn Newydd Dda i chi i gyd.

Cysylltu â Ni

Drwy anfon e-bost:

publichealth.network@wales.nhs.uk

Twitter:

[@RICCymru](https://twitter.com/RICCymru)

Cynnwys

4 Erthyglau

Arolwg Aelodau'r Rhwydwaith

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

Digwyddiadau

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

E-Fwletin

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

Grŵp Cyngori

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

Ein Blwyddyn Mewn Rhifedi

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

Edrych Ymlaen

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

11 Rhifyn Nesaf

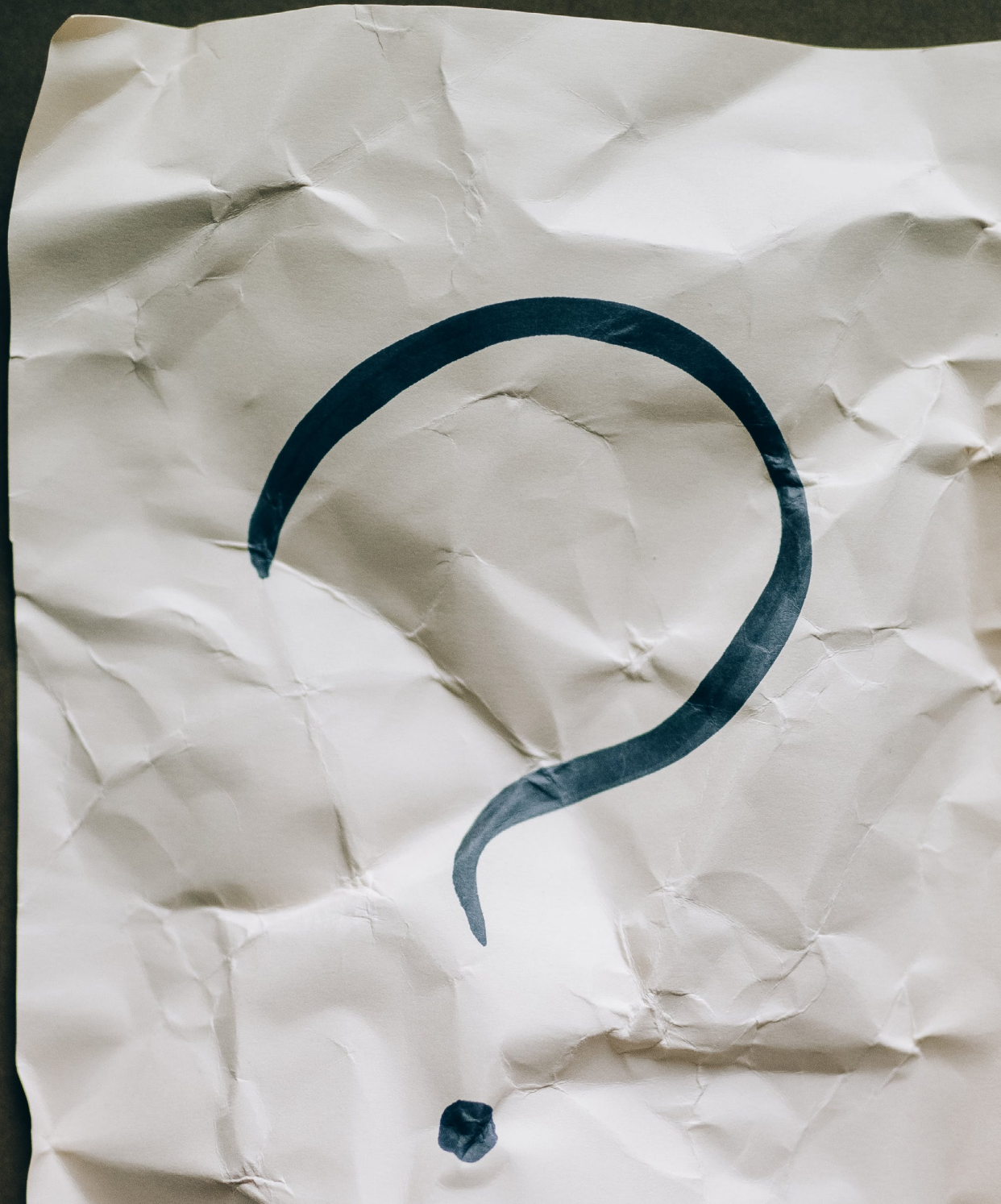
Erthyglau

Arolwg Aelodau'r Rhwydwaith

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

Diolch enfawr i bawb a roddodd o'u hamser i lenwi'r arolwg aelodau. Rydym wedi casglu'r canlyniadau ac, ynghyd â'r grŵp cynghori, rydym wrthi'n amlygu camau gweithredu ar sail y wybodaeth a gawsom. Mae hyn wedi bod yn broses hynod

werthfawr ac rydym yn edrych ymlaen at wneud gwelliannau i'r rhwydwaith a fydd, gobeithio, o les i'n holl aelodau, ar hyn o bryd ac yn y dyfodol.

Digwyddiadau

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

Cynadleddau

Cynllunio ar gyfer dyfodol iach: cydweithio i greu cymunedau iachach

Ar 9 Chwefror 2023 Uned Gymorth Asesu'r Effaith ar Iechyd Cymru (WHIASU), Iechyd Cyhoeddus Cymru (PHW) yn cynnal [digwyddiad](#) i ddwyn ynghyd weithwyr proffesiynol sy'n gweithio ym maes cynllunio gofodol ac iechyd, neu sydd â diddordeb ynddo, er mwyn datblygu gwell dealltwriaeth o botensial cydweithio.

Rhoddodd y [siaradwyr](#) yn y digwyddiad eu safbwyntiau ar sut i gynllunio cydweithio rhwng meysydd cynllunio ac iechyd gyfrannu at fynd i'r afael â newid yn yr hinsawdd; asesiadau o'r effaith ar iechyd; cyfraniadau at gynllunio darpariaeth gofal iechyd; a rhoddodd enghreifftiau o sut y gall iechyd y cyhoedd ymgysylltu â'r system gynllunio.

Diogelu iechyd a lles yn yr argyfwng hinsawdd

Roedd y gynhadledd hon a gynhaliwyd ar 21 Tachwedd 2023 yn cefnogi pobl sy'n gweithio gyda Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus (BGC) neu Gyrrff Cyhoeddus sy'n cynllunio neu'n dechrau eu hasesiadau risg hinsawdd lleol. Roedd y gynhadledd yn cynnwys cyflwyniad i'r canllawiau ar asesiadau risg hinsawdd lleol sy'n cael eu cynhyrchu gan

Cyfoeth Naturiol Cymru ar gyfer BGCau. Clywodd y mynychwyr fewnwelediadau allweddol o'r Aseiad diweddar o'r Effaith ar Iechyd gan Iechyd Cyhoeddus Cymru ar berygl newid yn yr hinsawdd i bobl a chymunedau yng Nghymru. Roedd cyfle i rannu'r hyn a ddysgwyd a mewnwelediadau o waith addasu hinsawdd lleol presennol yng Nghymru.

Gweminarau

19 Ionawr 2023 - [Cymryd camau mewn perthynas â'r argyfwng costau byw yng Nghymru](#)

25 Ionawr 2023 - [Communities4Change \(C4C\) Cymru](#)

1 Chwefror 2023 - [Gwydnwch Cymunedol yng Nghymru](#)

2 Mawrth 2023 - [Pam Mae Cydraddoldeb yn Well i Bawb?](#)

19 Ebrill 2023 - [Iechyd y Gweithlu yng Nghymru](#)

18 Mai 2023 - [Gwella gweithio mewn partneriaeth mewn Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus](#)

24 Mai 2023 - [Dylanwadu ar y Bwlch Iechyd: Safbwyntiau o nifer o wledydd](#)

8 Mehefin 2023 - [Y Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol - cynyddu cyfleoedd iechyd a lles i'r eithaf](#)

[ar gyfer pobl a chymunedau sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol yng Nghymru](#)

22 Mehefin 2023 - [Mynd i'r afael ag annhegwch iechyd yng Nghymru: Llwyfan Datrysiadau Tegwch Iechyd Cymru](#)

29 Mehefin 2023 - [Canfod ac atal masnach anghyfreithlon mewn cyffuriau, alcohol a thybaco yng Nghymru](#)

13 Gorffennaf 2023 - [Aseiad o'r Effaith ar Iechyd: Cytundeb Partneriaeth Gynhwysfawr a Blaengar y Môr Tawel](#)

10 Awst 2023 - [Rôl dylunio mewn iechyd cyhoeddus](#)

7 Medi 2023 - [Mynd i wraidd y broblem - Ymagwedd System Gyfan at Bwysau Iach yng Nghymru](#)

5 Hydref 2023 - [Mynd i'r afael ag effeithiau iechyd cyhoeddus y newid yn yr hinsawdd - dysgwch sut gallwch chi a'ch tîm weithredu](#)

11 Hydref 2023 - [Plant a'r argyfwng costau byw yng Nghymru](#)

30 Tachwedd 2023 - [Ein Cynnig Iechyd Byd-eang: Adnewyddu Strategaeth Iechyd Rhyngwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru](#)

E-Fwletin

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

Thank you to everyone who has contributed to the e-bulletin this year:

Adferiad Recovery	Consortiwm GrounsWell – Prifysgol Lerpwl	Cyhoedd – Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr
Heneiddio'n Dda – Cyngor Abertawe	Addysg a Gwella Iechyd Cymru (AaGIC)	Tîm Dieteteg Iechyd y Cyhoedd – Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro
Rhaglen Atal Diabetes Cymru Gynfan – Iechyd Cyhoeddus Cymru	Gwella Iechyd – Iechyd Cyhoeddus Cymru	Tîm Dieteteg Iechyd y Cyhoedd – Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Gwasanaeth Alcohol a Chyffuriau Arbenigol Aneurin Bevan (ABSDAS)	Plant Iach Cymru Iach (PIPYN) – Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr	Ramblers Cymru
Prifysgol Bangor	Staff Iechyd Bwyd Iach – Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr	Ymchwil a Gwerthuso – Iechyd Cyhoeddus Cymru
Comisiwn Bevan	Cymru Iach ar Waith – Iechyd Cyhoeddus Cymru	SMART Recovery – Prifysgol Aberystwyth
Gwent Teg I Bawb	Gwelliant Cymru	Ffermydd a Gerddi Cymdeithasol
Grŵp Cydgysylltu Adeiladu Cymru Iachach	Sefydliad Ymchwil a Datblygu Cymunedol – Prifysgol Wolverhampton	Gwasanaethau Cymdeithasol – Awdurdod Lleol Bro Morgannwg
Prifysgol Metropolitan Caerdydd	Rhwydwaith Llesiant Integredig – Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan	SODIAT – Prifysgol Aberystwyth
Prifysgol Caerdydd	Leonard Cheshire Cymru	Lleoedd Bwyd Cynaliadwy – Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Gofal a Thrwsio Cymru	Canolbarth a De Orllewin Cymru Cydlynedd Cydlyniant Cymunedol – Cynor Sir Gaerfyrddin	Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe
Cartrefi Conwy	Mind Cymru	Ymddiriedolaeth Adfywio'r Meysydd Glo, Ysgoloriaethau Sgiliau Economi Gwybodaeth (KESS) – Prifysgol De Cymru
Canolfan Lles Creadigol – Prifysgol Aberystwyth	Chanolfan Genedlaethol ar gyfer Ymchwil ar Iechyd a Llesiant y Boblogaeth	Mae Banc Datblygu Cymru Cymorth i Ddiodefswyr Cymru
Profiad Diwylliant a'r Gweithlu - Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda	Cyfoeth Naturiol Cymru	Canolfan Polisi Cyhoeddus Cymru
Tîm Iechyd Cyhoeddus Lleol Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg	Nesta Cymru	Uned Gymorth Asesu Effaith ar Iechyd Cymru, Iechyd Cyhoeddus Cymru
Cyfle Cymru	Cydweithio GIG Cymru	Gwasanaeth Lles – Bwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg
Uned Gyflwyno – GIG Cymru	Gweithrediaeth GIG Cymru	Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwllans Cymru (WAST)
Trawsnewid Digidol a Gwybodeg – Bwrdd Iechyd Addysgu Powys	Sgiliau Maeth am Oes® - Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro	Uned Penderfynyddion Iechyd Ehangach – Iechyd Cyhoeddus Cymru
Anabledd Cymru	Polisi ac Iechyd Rhyngwladol, Canolfan Gydweithredol Sefydliad Iechyd y Byd ar Fuddsoddi ar gyfer Iechyd a Llesiant – Iechyd Cyhoeddus Cymru	
Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol	Yr Is-adran Gofal Sylfaenol – Iechyd Cyhoeddus Cymru	
FareShare Cymru	Tîm Dieteteg Iechyd y	
Bwyd Caerdydd		
Pecyn Gwybodaeth am fudd-daliadau'n ymwneud â bwyd – Tîm Iechyd Cyhoeddus Lleol Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro		
Synnwyr Bwyd Cymru		
Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru		

Grŵp Cyngkori

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

Mae gan Rwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru Grŵp Cyngkori sy'n cyfarfod bob tri mis, gyda'r nod o ddefnyddio gwybodaeth a phrofiad cyfunol i gynorthwyo'r Rhwydwaith i ddatblygu a chyflawni ei amcanion, a'u monitro. Dyma rai o'r pethau mae'r Grŵp Cyngkori yn eu gwneud:

- Cyngkori ar flaenoriaethau cyffredin a'r meysydd i'r Rhwydwaith weithredu arnynt

- Cyngkori ar y meini prawf ar gyfer monitro a gwerthuso llwyddiant, a chytuno arnynt

- Cyngkori ar ddatblygiad a chyfeiriad y Rhwydwaith yn y dyfodol a'u llywio
- Cyngkori ar aelodaeth ymroddedig o'r rhwydwaith, a sicrhau hynny

- Hyrwyddo a bod yn llysgenhadon ar ran gwaith y Rhwydwaith

Eleni, rydym wedi bod yn adolygu aelodaeth y grŵp a bu'n wych gweld wynebau newydd o amrywiaeth o sectorau gwahanol.

Un o'n haelodau yw Helen Walters, sef Uwch Ymarferydd Iechyd y Cyhoedd ym Mwrdd Iechyd Prifysgol Cwm Taf Morgannwg. Dyma ychydig o wybodaeth bellach am Helen a pham roedd hi am ymuno â'r Grŵp Cyngkori

Yn sgil blynyddoedd lawer yn gweithio fel Swyddog Safonau Masnach yn Nhîm Gorfodi Bwyd

a Ffermydd Rhondda Cynon Taf (RhCT), datblygais ddi-ddordeb brwd mewn Gwella Iechyd.

Agwedd anstatudol o'm rôl oedd cefnogi arlwywyr bwyd i ennill Dyfarniad Opsiynau Iach a, chyn hir, fi oedd Cydlynnydd RhCT, ochr yn ochr â'm swyddogaeth statudol. Yn y rôl hon, gweithiais gyda sefydliadau cenedlaethol ac awdurdodau

lleol ar draws Cymru. O ganlyniad i'r ffordd hon o weithio a darparu, roeddwn am wybod a dysgu mwy am arwain a galluogi newid ar draws systemau ac, felly, cofrestrais ar y radd Meistr mewn Iechyd Cyhoeddus ym Mhrifysgol De Cymru. Yn ystod y radd, fe wnes

i barhau i feithrin perthnasoedd o fewn y system iechyd cyhoeddus, llawer ohonynt yng Nghwm Taf Morgannwg ac, ar ddiwedd fy ngradd Meistr, cefais leoliad mis yn swyddfa Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, lle gwelais y rôl arwain hon ar waith.

Ers 2017, rwyf wedi gweithio ym maes iechyd y cyhoedd ar raglenni cenedlaethol megis, Helpa fi i Stopio a Chymru Iach sy'n Gweithio, ac ar lefel Bwrdd Iechyd ar Pwysau Iach, Iechyd Rhywiol, MECC (Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif), Tybaco, Cyn-Diabetes a Diogelu Iechyd. Fe wnaeth y contractau tymor byr amrywiol hyn fy helpu i ddatblygu fy ngwybodaeth a'm sgiliau mewn sawl agwedd ar benderfyniadau ehangach iechyd ac i feithrin perthnasoedd rwy'n eu gwerthfawrogi'n fawr. Ar hyn o bryd rwy'n gweithio yn Nhîm Iechyd Cyhoeddus Cwm Taf Morgannwg fel rhan o dîm sy'n arwain Dull System Gyfan o Fesur Pwysau Iach.

Fel aelod o Fwrdd Cyngkori Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru, rwy'n gobeithio parhau i feithrin perthnasoedd yn y system ac rwy'n ymrwymo i rannu dysgu, arfer gorau a chymorth er mwyn meithrin gallu yn y system iechyd cyhoeddus.

Ein Blwyddyn Mewn Rhifedi

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

20,000+
defnyddwyr y
wefan

88,000+
ymweliadau
gwefan

2 cynadleddau

5,000+
golygfeydd
YouTube

2,800+
X dilynwyr

16
gweminarau,
1,000+
mynychwyr

12 E-fwletinau,
2,500+
golygfeydd

2,500+
aelodau

Edrych Ymlaen

Rhwydwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru

Rydym eisoes yn cynllunio'n brys ar gyfer 2024 ac rydym wedi cadarnhau nifer o ddigwyddiadau yn barod. Rydym wedi casglu llawer o adborth eleni o'r arolwg blynyddol, o ddigwyddiadau ac o'n Grŵp Cynghori ar agweddau amrywiol ar y Rhwydwaith a byddwn yn ei gynnwys yn ein digwyddiadau a'n e-fwletinau yn y dyfodol.

Mae llawer ohonoch wedi dweud wrthym yr hoffech rwydweithio a chydweithredu'n fwy mewn digwyddiadau, felly un peth rydym ni'n bwriadu ei roi ar brawf yn y Flwyddyn Newydd yw caniatáu i gyfranwyr aros ar-lein ar ôl y digwyddiadau er mwyn parhau â'r sgwrs wyneb yn wyneb.

Datblygiadau cyffrous eraill sydd yn yr arfaeth gennym yw ehangu ein presenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol a symleiddio ein sianel YouTube. Yn ôl yr arfer, byddwn yn diweddarau ein gwefan yn rheolaidd, fel ei bod mor fodern a ffres â phosibl.

Os oes gennych unrhyw awgrymiadau pellach am welliannau neu os hoffech awgrymu pwnc ar gyfer y digwyddiadau, cysylltwch â ni.

Dyddiadau i'w cadw yn eich dyddiadur:

Dates for your diary:

18 Ionawr 2024 - [Deall a mynd i'r afael â'r effaith a gaiff](#)

[defnyddio e-sigarêts gan blant a phobl ifanc yng Nghymru i iechyd cyhoeddus](#)

25 Ionawr 2024 - [Dosbarth Meistr Gwerth Cymdeithasol: Mesur gwerth iechyd cyhoeddus](#)

31 Ionawr 2024 - [Gofal Sylfaenol Gwyrddach: sut gall gofal sylfaenol a gofal yn y gymuned barhau â'r daith tuag at gynaliadwyedd amgylcheddol a sero net?](#)

8 Chwefror 2024 - [Polisiau cynllunio gofodol, iechyd y cyhoedd a'r gwasanaeth iechyd: cyfleoedd i wella iechyd a mynd i'r afael ag anghydraddoldebau](#)

Rhifyn Nesaf

AMDDIFFYN IECHYD A LLES YN YR ARGYFWNG HINSAWDD

Bydd y newid yn yr hinsawdd yn cael effaith fawr ar iechyd, lles ac anghydraddoldebau yng Nghymru ac mae cynllunio ac addasu i'r newid yn yr hinsawdd yn rhywbeth i bawb ei ystyried. Mae angen i ni gydweithio er mwyn cynllunio ac addasu i'r newid yn yr hinsawdd.

Ar gyfer ein bwletin nesaf, byddem yn croesawu erthyglau sy'n cwmpasu mentrau, polisiau neu raglenni cenedlaethol, rhanbarthol neu leol, sy'n canolbwyntio ar yr effeithiau ar iechyd a lles y mae angen mynd i'r afael â nhw wrth gynllunio ar gyfer y newid yn yr hinsawdd ac ymateb iddo.

Cyfrannu

